

Sygn. akt II Ca 409/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Protokolant Starszy sekretarz sądowy Krystyna Melchior

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko A. N.

o zapłatę kwoty 140 zł z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Kraśniku z dnia 17 stycznia 2018 roku, w sprawie (...)

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądzoną od A. N. na rzecz M. M. kwotę 140 zł (sto czterdzieści złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty obniża do kwoty 125 zł (sto dwadzieścia pięć złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 12 lutego 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty i oddala powództwo w części obejmującej żądanie zapłaty:

1) kwoty 15 zł (piętnaście złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty,

2) odsetek ustawowych od kwoty 125 zł (sto dwadzieścia pięć złotych) za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2013 roku;

II. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie 2, a jednocześnie nadaje mu następujące brzmienie:

1) zasądza od A. N. na rzecz M. M. kwotę 4,20 zł (cztery złote dwadzieścia groszy),

2) zasądza od A. N. na rzecz M. M. kwotę 18,71 zł (osiemnaście złotych siedemdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. oddala apelację w pozostałej części;

IV. zasądza od M. M. na rzecz A. N. kwotę 31,46 zł (trzydzieści jeden złotych czterdzieści sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 409/18

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w Słupcy w dniu 12 lutego 2016 roku powód – M. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego – A. N. kwoty 140 zł z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał między innymi, że A. N. w dniu 3 stycznia 2009 roku zawarł umowę pożyczki „na serwisie pożyczkowym kokos.pl” z P. D. na kwotę 50 zł. Umowa oznaczona była numerem (...)/2009-01-03.

W tym samym dniu A. N. zawarł umowę pożyczki z R. O. na kwotę 100 zł. Umowa oznaczona była numerem (...)/(...).

Powód wskazał, że obie umowy zostały zawarte na okres od dnia 11 lutego 2009 roku do dnia 11 lipca 2009 roku. Wynagrodzenie z tytułu „udzielenia pożyczki” ustalono na 12%.

Powód wskazał, że pożyczkobiorca zaprzestał spłaty na pierwszej z sześciu rat, dokonując ostatniej wpłaty w dniu 17 lutego 2009 roku, w związku z czym w dniu 22 kwietnia 2009 roku pozostała część pożyczki stała się natychmiast wymagalna.

Powód wskazał, że w dniu 22 kwietnia 2015 roku P. D. i M. M. zawarli umowę przelewu wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki numer (...). Należność główna pozostała do spłaty wynosi 41,65 zł, a należność odsetkowa 5 zł.

Powód wskazał, że w dniu 23 stycznia 2015 roku R. O. i M. M. zawarli umowę przelewu wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki numer (...). Należność główna pozostała do spłaty wynosi 83,35 zł, a należność odsetkowa 10 zł.

Powód wskazał, że w dniu 19 grudnia 2015 roku pozwany został wezwany do zapłaty kapitału i odsetek i w poniósł w związku z tym koszty w kwocie 4,20 zł.

Powód wskazał, że domaga się od pozwanego kapitału pożyczek pozostałego do spłaty, to jest kwoty 125 zł, wynagrodzenia z tytułu udzielenia pożyczek w kwocie 15 zł oraz odsetek „karnych” w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, poczynając od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty. Żąda również zwrotu kosztów wezwania do zapłaty – 4,20 zł (k. 2-6).

*

Nakazem zapłaty z dnia 17 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy w Słupcy nakazał A. N., aby zapłacił M. M. kwotę 140 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty (k. 23).

*

Od nakazu zapłaty z dnia 17 lutego 2016 roku A. N. wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości.

A. N. wniósł o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kraśniku, oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia (k. 27-30).

*

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Słupcy postanowił stwierdzić swoją niewłaściwość miejscową i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Kraśniku (k. 35-36).

*

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy w Kraśniku:

1. zasądził od A. N. na rzecz M. M. kwotę 140 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2. zasądził od A. N. na rzecz M. M. kwotę 54,20 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (k. 111).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 stycznia 2009 roku A. N. zawarł za pośrednictwem portalu kokos.pl umowę pożyczki z P. D. na kwotę 50 zł. Pożyczka została udzielona na okres od dnia 11 lutego 2009 roku do dnia 11 lipca 2009 roku. Wynagrodzenie za udzielenie pożyczki wynosiło 12%. Od niespłaconej pożyczki pożyczkodawca – inwestor miał prawo pobierać odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy lombardowej na dzień przeterminowania raty. W umowie strony zastrzegły możliwość cesji wierzytelności z tytułu umowy pożyczki. Cesja miała się odbywać za pośrednictwem portalu kokos.pl

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 stycznia 2009 roku A. N. zawarł za pośrednictwem portalu kokos.pl umowę pożyczki z R. O. na kwotę 100 zł. Pożyczka została udzielona na okres od dnia 11 lutego 2009 roku do dnia 11 lipca 2009 roku. Wynagrodzenie za udzielenie pożyczki wynosiło 12%. Od niespłaconej pożyczki pożyczkodawca – inwestor miał prawo pobierać odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy lombardowej na dzień przeterminowania raty. W umowie strony zastrzegły możliwość cesji wierzytelności z tytułu umowy pożyczki. Cesja miała się odbywać za pośrednictwem portalu kokos.pl.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 23 stycznia 2015 roku R. O. zawarł umowę przelewu wierzytelności z tytułu pożyczki udzielonej A. N.. Wierzytelność obejmowała należność główną w kwocie 83,35 zł oraz odsetki w kwocie 10 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 22 kwietnia 2015 roku P. D. przeniósł na M. M. wierzytelność z tytułu pożyczki udzielonej A. N.. Wierzytelność obejmowała należność główną w kwocie 41,65 zł oraz odsetki w kwocie 5 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że umowy pożyczek oraz umowy przelewu zawierane za pośrednictwem portalu kokos.pl są zawierane w formie elektronicznej. Potwierdzeniem zawarcia umowy jest dokonanie przelewu na kwotę 1 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że M. M. w dniu 19 grudnia 2015 roku wezwał A. N. do zapłaty należności z tytułu wierzytelności nabytych od R. O. i P. D..

Sąd Rejonowy wskazał, że powód opiera swoje żądanie na treści przepisów dotyczących umowy pożyczki, na treści umów pożyczek zawartych przez pozwanego oraz na treści umów przelewu zawartych przez powoda z pożyczkodawcami pozwanego.

Sąd Rejonowy uznał, że nie jest zasadny zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego, ponieważ roszczenie z tytułu pożyczki udzielonej między osobami fizycznymi przedawnia się, zgodnie z przepisem art. 118 k.c., z upływem lat dziesięciu. Wierzytelności te w dacie nabycia przez M. M. nie były przedawnione. Pożyczki zostały udzielone pozwanemu przez osoby fizyczne. Umowy cesji zostały zawarte z pożyczkodawcami przez M. M. i „nie opiewają na prowadzoną przez niego działalność gospodarczą”.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 98 § 1-3 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 17 stycznia 2018 roku apelację wniósł A. N., wskazując, że zaskarża wyrok w części:

„1. Oddalającej powództwo, co do kwoty 15 należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty,

2. Oddalającej powództwo, co do kwoty 103,41 zł odsetek ustawowych za okres od 22.04.2009r do dnia 12.02.2016r

tj. objętej pkt 1 wyroku”.

Pozwany zarzucił „naruszenie prawa materialnego:

1. art. 118 k.c., błędne zastosowanie w zakresie orzeczenia o odsetkach ustawowych od należności głównej,
2. zaliczenia 15 zł odsetek, jako należności głównej”.

Pozwany wniósł o:

„1. zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. objętej pkt 1 wyroku poprzez uwzględnienie powództwa do kwoty 125 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 lutego 2016r do dnia zapłaty;

2. (...) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za druga instancje.

3. Z ostrożności procesowej (...) zarzut przedawnienia roszczenia odsetkowego za okres przed wniesieniem powództwa tj datą 12.02.2016r” (k. 122-123)1.

W piśmie procesowym z dnia 11 marca 2018 roku powód wskazał, że zaskarża wyrok z dnia 17 stycznia 2018 roku w części:

„1. Uwzględniającego powództwo, co do kwoty 15 należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty,

2. Uwzględniającego powództwo, co do kwoty 103,41 zł odsetek ustawowych za okres od 22.04.2009r do dnia 12.02.2016r

tj. objętej pkt 1 wyroku” (k. 128-129).

÷

Na rozprawie apelacyjnej strony nie zajęły stanowiska.

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna w przeważającej części.

Na wstępie należy wskazać, że wyrok Sądu Rejonowego w Kraśniku został zaskarżony jedynie częściowo. Powyższa uwaga jest konieczna, ponieważ z przepisu art. 378 § 1 k.p.c. wynika, że sąd drugiej instancji jest związany granicami zaskarżenia wyroku wskazanymi w apelacji.

Z treści apelacji oraz pisma procesowego powoda z dnia 11 marca 2018 roku, złożonego przez powoda w związku z wezwaniem do uzupełnienia braków apelacji, wynika, że w rzeczywistości powód zaskarża wyrok Sądu pierwszej instancji w części obejmującej następujące rozstrzygnięcia:

1) rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 zasądzające kwotę 15 zł z tytułu odsetek kapitałowych (w tym kwotę 5 zł wynikającą z umowy zawartej z P. D. i kwotę 10 zł wynikającą z umowy zawartej z R. O.) z odsetkami za fakt opóźnienia za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty,

2) rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 zasądzające odsetki za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł (stanowiącej sumę kwot niezwróconych pożyczek – odpowiednio 41,65 zł i 83,35 zł) za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2016 roku; wprawdzie w części wstępnej apelacji i pisma uzupełniającego jej braku powód wskazał, że zaskarża wyrok w części zasądzającej te odsetki za okres do dnia 12 lutego 2016 roku, jednak już z treści wniosku apelacyjnego wynika, że powód nie kwestionuje rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zasądzającego odsetki od kwoty 125 zł za

dzień 12 lutego 2016 roku. Z uzasadnienia apelacji również wynika, że powód nie kwestionuje rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zasądzającego odsetki od kwoty 125 zł za dzień 12 lutego 2016 roku.

÷

Apelacja pozwanego jest zasadna między innymi w części, w jakiej dotyczy rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zasądzającego odsetki ustawowe za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 15 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2016 roku i to niezależnie od podniesionego przez pozwanego w pierwszej instancji zarzutu przedawnienia roszczenia i niezależnie od podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia przepisu art. 118 k.c.

W omawianym zakresie doszło w rozpoznawanej sprawie do naruszenia prawa materialnego przez Sąd Rejonowy przez niezastosowanie przepisu art. 482 § 1 in principio k.c. Pomimo braku takiego zarzutu w apelacji Sąd Okręgowy, jako sąd odwoławczy, w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod uwagę naruszenie prawa materialnego przez Sąd pierwszej instancji, nawet bez powołania się na nie stron.

Przepis art. 482 § 1 k.c. stanowi, że od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Kwota 15 zł, której powód dochodził w ramach należności głównej objętej pozwem, stanowi opisane wyżej odsetki kapitałowe. Odsetek za opóźnienie od kwoty tego rodzaju powód mógł żądać dopiero od chwili wytoczenia powództwa o te odsetki, a zatem od dnia 12 lutego 2016 roku. Za okres wcześniejszy żądanie zapłaty odsetek za opóźnienie było oczywiście bezzasadne.

W rozpoznawanej sprawie nie miał przy tym zastosowania przepis art. 482 § 2 k.c., który dotyczy pożyczek długoterminowych udzielanych przez instytucje kredytowe. Nie zaistniała również okoliczność faktyczna, o której mowa w końcowej części przepisu art. 482 § 1 k.c., a więc zawarcie przez strony tak zwanej umowy kapitalizacyjnej.

÷

Apelacja pozwanego jest również zasadna w części, w jakiej dotyczy:

1) rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zasądzającego kwotę 15 zł z tytułu odsetek kapitałowych z odsetkami za fakt opóźnienia w zapłacie tej kwoty za okres od dnia 12 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,

2) rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zasądzającego odsetki za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł (stanowiącej sumę kwot niezwróconych pożyczek – odpowiednio 41,65 zł i 83,35 zł) za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2013 roku.

W odniesieniu do wskazanych wyżej rozstrzygnięć uzasadniony jest podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie w rozpoznawanej sprawie przepisu art. 118 k.c. w odniesieniu do rozstrzygnięcia o żądaniach zapłaty odsetek.

W wyroku z dnia 17 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy zasądził następujące świadczenia z tytułu odsetek:

a) kwotę 15 zł z tytułu odsetek kapitałowych za korzystanie z pożyczek udzielonych A. N. przez P. D. i R. O.; z umowy pożyczki zawartej przez A. N. z P. D. powód dochodził odsetek kapitałowych w kwocie 5 zł, zaś z umowy pożyczki zawartej przez A. N. z R. O. powód dochodził odsetek kapitałowych w kwocie 10 zł,

b) odsetki ustawowe za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 15 zł, opisanej w punkcie a), za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty,

c) odsetki ustawowe za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł (stanowiącej sumę niespłaconych pożyczek) za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty.

Przepis art. 118 k.c., w brzmieniu mającym zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, stanowi, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie oraz roszczenie o zapłatę odsetek kapitałowych jest roszczeniem o świadczenie okresowe.

(a) Roszczenie o zapłatę odsetek kapitałowych w kwocie 5 zł i 10 zł stało się wymagalne w 2009 roku – najpóźniej z dniem 11 lipca 2009 roku. Termin przedawnienia roszczeń powoda z tego tytułu upłynął zatem najpóźniej z dniem 11 lipca 2012 roku, a więc ponad trzy i pół roku przed wniesieniem pozwu w rozpoznawanej sprawie.

(b) Skoro uległo przedawnieniu roszczenie o zapłatę kwoty 15 zł z tytułu odsetek kapitałowych, to tym samym uległo przedawnieniu roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie od tej kwoty za okres od dnia 12 lutego 2016 roku do dnia zapłaty. Roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się bowiem najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego³.

Roszczenie o zapłatę odsetek za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 15 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2016 roku było już bezzasadne ze względu na treść przepisu art. 482 § 1 in principio k.c., co zostało wyjaśnione we wcześniejszej części uzasadnienia.

(c) Przedawnieniu uległo roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł (stanowiącej sumę niespłaconych pożyczek) za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2013 roku.

Przypomnieć w tym miejscu należy jednolite i ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego i orzecznictwie sądów powszechnych stanowisko, że roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego powstaje i staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień opóźnienia⁴.

W dniu 12 lutego 2016 roku wniesiony został pozew w rozpoznawanej sprawie, obejmujący między innymi żądanie zapłaty odsetek od kwoty 125 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty.

Przepis art. 123 § 1 pkt 1 k.c. stanowi, że bieg przedawnienia (roszczenia – DI) przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Wniesienie pozwu w rozpoznawanej sprawie spowodowało, że uległ przerwaniu bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł za okres od dnia 12 lutego 2013 roku do dnia zapłaty. Za ten okres wskazane roszczenie nie uległo przedawnieniu.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił częściowo zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądzoną od A. N. na rzecz M. M. kwotę 140 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty obniżył do kwoty 125 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 lutego 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w części obejmującej żądanie zapłaty:

1) kwoty 15 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty,

2) odsetek ustawowych od kwoty 125 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2013 roku.

Zmiana rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 zaskarżonego wyroku jest konsekwencją zmiany tego wyroku w punkcie 1.

W tym miejscu należy jednak zwrócić uwagę, że w punkcie 2 zaskarżonego wyroku Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanego na rzecz powoda nie tylko koszty procesu, ale również kwotę 4,20 zł, która nie stanowiła kosztów procesu, ale kwotę żadaną w ramach żądania pozwu na podstawie przepisów prawa materialnego. Powód nie dochodził zapłaty kwoty 4,20 zł jako kosztów procesu, ale jako kosztów, które poniósł przed wniesieniem pozwu, wzywając pozwanego do zapłaty należności. W związku z tym należało sprostować niedokładność w punkcie 2 wyroku i wskazać, że kwota 4,20 zł zasądzona od pozwanego na rzecz powoda nie stanowiła kosztów procesu.

Na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od A. N. na rzecz M. M. kwotę 18,71 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję.

Przepis art. 100 zd. 1 k.p.c., który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Z uwagi na to, że powództwo zostało częściowo oddalone, Sąd Okręgowy stosunkowo rozdzielił koszty procesu pomiędzy stronami, mając na względzie fakt, w jakiej części żądanie pozwu zostało uwzględnione.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w postanowieniu z dnia 31 stycznia 1991 roku, II CZ 255/90 (OSP 1991, z. 11, poz. 279), stosunkowy podział kosztów procesu (art. 100 k.p.c.) dotyczy ich całości, co oznacza przyjęcie za podstawę obliczeń sumy należności obu stron, ustalonych stosownie do zasad z art. 98 § 2 i 3 k.p.c. (oraz art. 99 k.p.c.), w wypadkach tam wskazanych. Sumę tę dzieli się proporcjonalnie do stosunku, w jakim strony utrzymały się ze swymi roszczeniami lub obroną, otrzymując w wyniku kwoty, stanowiące ich udziały w całości kosztów. Jeżeli poniesione przez stronę koszty przewyższają obciążający ją udział – zasądzeniu na jej rzecz podlega różnica.

Ogółem koszty procesu w rozpoznawanej sprawie wyniosły w pierwszej instancji **34,20 zł**.

Powód poniósł koszty w kwocie **30 zł**, obejmujące opłatę od pozwu (k. 150-152).

Nie może być uznana za koszt powoda niezbędny do celowego dochodzenia praw kwota 20 zł uiszczona przez powoda w dniu 28 czerwca 2016 roku na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. (k. 50-51). Z twierdzeń powoda i z przedstawionej przez niego faktury nie wynika dokładnie za jaki przedmiot lub usługę została uiszczona wskazana kwota oraz jaki jest związek uiszczenia tej kwoty z biegiem postępowania w rozpoznawanej sprawie.

Powód nie był również obecny na rozprawie przed Sądem Rejonowym w Kraśniku, a w związku z tym oczywiście bezzasadne było żądanie zwrotu kosztów dojazdu, diety i noclegu powoda (k. 50).

Pozwany poniósł koszty w kwocie **4,20 zł**, obejmujące opłatę pocztową za przesłanie sprzeciwu do Sądu Rejonowego w Słupcy.

Pozwany przegrał sprawę w **0,67 części**, ponieważ w takim zakresie zostało uwzględnione żądanie pozwu. Powód przegrał sprawę w **0,33 części**.

Udział w sumie kosztów procesu obciążający pozwanego wynosi **22,91 zł** (= 34,20 zł · 0,67). Udział w sumie kosztów procesu obciążający powoda wynosi **11,29 zł**.

Ponieważ poniesione przez powoda koszty (30 zł) o **18,71 zł** przewyższają obciążający go udział, zasądzeniu na jego rzecz tytułem zwrotu kosztów procesu podlega ta właśnie różnica.

Przy określeniu stopnia, w jakim zostało uwzględnione żądanie pozwu, należało wziąć pod uwagę nie tylko wartość uwzględnionego żądania głównego, ale również wartość uwzględnionego przez Sąd Okręgowy (na dzień wyrokowania przez Sąd Rejonowy) żądania zapłaty należności ubocznych w postaci odsetek za opóźnienie.

W związku z tym, że żądaniem pozwu objęte były także odsetki za fakt opóźnienia bez oznaczenia kalendarzowo końcowej daty naliczania odsetek, na potrzeby rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą instancję należało przyjąć konkretny moment czasowy dla określenia, jaka jest wartość roszczenia uwzględnionego, a jaka oddalonego. Momentem tym jest data wydania wyroku przez Sąd pierwszej instancji.

Wartość roszczenia objętego żądaniem pozwu wynosi na datę orzekania przez Sąd Rejonowy **274,83 zł** i obejmuje:

a) kwotę **140 zł** należności głównej,

b) kwotę **134,83 zł** ustawowych odsetek za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 140 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 17 stycznia 2018 roku.

Wartość roszczenia uwzględnionego wynosi na datę orzekania przez Sąd Rejonowy **183,40 zł** (= 274,83 zł – 91,43 zł6).

W związku z powyższym pozwany przegrał sprawę w pierwszej instancji w **0,67** części (= 183,40 zł : 274,83 zł).

Odpowiednio powód przegrał sprawę w pierwszej instancji w **0,33** części (= 1 – 0,67).

*

W pozostałej części apelacja pozwanego jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Apelacja pozwanego została oddalona w części dotyczącej rozstrzygnięcia zasądzającego odsetki za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł za okres od dnia 12 lutego 2013 roku do dnia 11 lutego 2016 roku. W tym zakresie nie był uzasadniony zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwanego, ponieważ przez wniesienie pozwu o to roszczenie doszło do przerwania biegu jego przedawnienia.

*

Na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od M. M. na rzecz A. N. kwotę 31,46 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W związku z tym, że apelacja pozwanego została uwzględniona częściowo, Sąd Okręgowy stosunkowo rozdzielił koszty postępowania odwoławczego.

Ogółem koszty postępowania odwoławczego wyniosły **45,60 zł** i zostały poniesione wyłącznie przez pozwanego. Koszty te obejmują:

a) opłatę od apelacji – **30 zł** (k. 132, 134),

b) opłaty pocztowe za przesłanie w postępowaniu odwoławczym do Sądu Rejonowego przesyłek poleconych zawierających pisma procesowe, których wniesienie było niezbędne do celowej obrony – **5,20 zł** (k. 119), **5,20 zł** (k. 124) i **5,20 zł** (k. 133).

Pozwany przegrał sprawę w drugiej instancji w **0,31 części**, ponieważ w takim zakresie apelacja została oddalona. Powód przegrał sprawę w drugiej instancji w **0,69 części**.

Udział w sumie kosztów postępowania odwoławczego obciążający pozwanego wynosi **14,14 zł** (= 45,60 zł · 0,31). Udział w sumie kosztów postępowania odwoławczego obciążający powoda wynosi **31,46 zł**.

Ponieważ poniesione przez pozwanego koszty (45,60 zł) o **31,46 zł** przewyższają obciążający go udział, zasądzeniu na jego rzecz tytułem zwrotu kosztów procesu podlega ta właśnie różnica.

Przy ocenie stopnia, w jakim pozwany przegrał sprawę w drugiej instancji, należało porównać wartość roszczenia powoda objętego zakresem zaskarżenia wynikającym z apelacji powoda oraz wartość roszczenia powoda, w zakresie którego apelacja powoda nie została uwzględniona. W związku z tym, że zakresem zaskarżenia objęte były także rozstrzygnięcia zasądzające odsetki za fakt opóźnienia bez oznaczenia kalendarzowo końcowej daty naliczania odsetek, na potrzeby rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego należało przyjąć konkretny moment czasowy dla określenia, jaka jest wartość roszczenia uwzględnionego, a jaka oddalonego. Podobnie jak w wypadku rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą instancję, Sąd Okręgowy przyjął za ten moment datę wydania wyroku przez Sąd pierwszej instancji, uznając, że w obu wypadkach muszą być jednolite kryteria określenia stopnia, w jakim każda ze stron wygrała i przegrała sprawę.

Wartość roszczenia objętego zakresem zaskarżenia wskazanym w apelacji pozwanego wynosi **132,91 zł** i obejmuje:

a) kwotę **15 zł** odsetek kapitałowych,

b) kwotę **14,45 zł** odsetek ustawowych za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 15 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 17 stycznia 2018 roku,

c) kwotę **103,46 zł** ustawowych odsetek za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł za okres od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia 11 lutego 2016 roku.

Apelacja pozwanego została oddalona w części dotyczącej rozstrzygnięcia zasądzającego odsetki za fakt opóźnienia w zapłacie kwoty 125 zł za okres od dnia 12 lutego 2013 roku do dnia 11 lutego 2016 roku. Wartość roszczenia z tego tytułu to **41,48 zł**.

W związku z powyższym pozwany przegrał sprawę w drugiej instancji w **0,31** części (= 41,48 zł : 132,91 zł).

Odpowiednio powód przegrał sprawę w drugiej instancji w **0,69** części (= 1 – 0,31), (= 91,43 : 132,91 zł).

*

Na zakończenie należy wskazać, że w rozpoznawanej sprawie powód dochodził zapłaty kwoty 140 zł z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Sąd Rejonowy zasądził kwotę 140 zł z odsetkami ustawowymi, a więc według niższej stopy procentowej niż objęta żądaniem powoda. W zakresie różnicy między żądaniem zasądzonym a dochodzonym Sąd Rejonowy nie wydał żadnego rozstrzygnięcia, a żadna ze stron nie wносиła w terminie ustawowym o uzupełnienie wyroku.

W związku z powyższym za podstawę ustaleń w zakresie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Okręgowy przyjął założenie, że przedmiotem żądania jest kwota 140 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2009 roku do dnia zapłaty. W zakresie, w jakim brak rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, nie da się przyjąć, że którakolwiek ze stron przegrała lub wygrała sprawę.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych oraz sformułowania określającego zakres zaskarżenia wyroku, z zachowaniem zastosowanej pisowni i interpunkcji, a ściślej – z błędami w tym zakresie.

2 Por.: wyrok SN z dnia 15 maja 2001 roku, I CKN 350/00, Lex nr 52667; postanowienie SN z dnia 4 października 2002 roku, III CZP 62/02, OSN C 2004, z. 1, poz. 7; wyrok z dnia 11 marca 2004 roku, V CK 328/03, Lex nr 183779;

wyrok SN z dnia 14 lipca 2004 roku, IV CK 544/03, Lex nr 116591; wyrok SN z dnia 24 czerwca 2005 roku, V CK 704/04, Lex nr 180875; wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2004 roku, I PK 22/03, OSN P 2005, z. 6, poz. 80; uchwała SN z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSN C 2008, z. 6, poz. 55.

3 Por. uchwałę SN z dnia 26 stycznia 2005 roku, III CZP 42/04, OSN C 2005, z. 9, poz. 149.

4 Por.: uchwałę SN z dnia 4 maja 1991 roku, III CZP 20/91, OSN C 1991, z. 10-12, poz. 120; uchwałę SN z dnia 4 maja 1991 roku, III CZP 21/91, OSN C 1991, z. 10-12, poz. 121; wyrok SA w Katowicach z dnia 9 lipca 1991 roku, I ACr 204/91, OSA 1992, z. 1, poz. 7; uzasadnienie wyroku SN z dnia 7 czerwca 2001 roku, III CKN 369/00, Lex nr 52358;

5 Por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 19 stycznia 2012 roku, IV CZ 119/11, Lex nr 1215458.

6 Kwota 91,43 zł obejmuje wartość roszczenia powoda na dzień 17 stycznia 2018 roku, które na skutek apelacji pozwanego zostało oddalone przez Sąd Okręgowy, co zostanie wyjaśnione w dalszej części uzasadnienia wyroku.